

УДК 811.161.2:81'373.611

СКЛАДНОНУЛЬСУФІКСАЛЬНІ ПРИКМЕТНИКИ У ДАВНЬОУКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Коца Р.О.

Інститут української мови
Національної академії наук України

Стаття присвячена дослідженню складнонульсуфіксальних прикметників, виявлених у пам'ятках XI–XIII ст. Виділено основні структурні групи, підгрупи та моделі таких композитів залежно від частини мовної приналежності компонентів. Встановлено, що основи складних прикметників поєднувалися за допомогою інтерфікса -о-, рідше -е- та -и-. Більшість композитів такої структури вказували на зовнішні ознаки осіб чи предметів, мали пряме значення і були стилістично нейтральними.

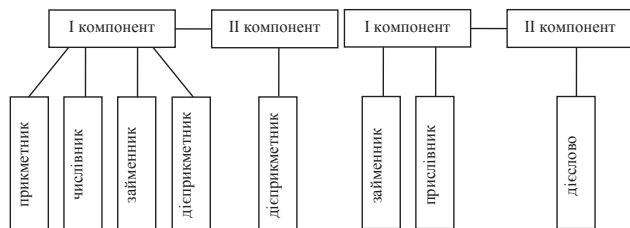
Ключові слова: складнонульсуфіксальні прикметники, композити, давньоукраїнська мова, словотвірна структура, семантика.

Постановка проблеми. Нині в мовознавстві нульовий суфікс вважається історично обґрунтованою морфемою, яка займає повноправне місце у системі українського морфемікону, а прикметники (прості чи складні), утворені за його допомогою, стають об'єктом численних наукових розвідок. Прикметники-композити з нульовим суфіксом відрізняються не тільки своєю особливою структурою, але й семантикою, функціональним та стилістичним навантаженням, що становить неабиякий інтерес для мовознавців. Однак при описі композитів такої структури поза увагою дослідників дуже часто залишається проблема їх походження, особливості функціонування у період появи у мові, процес розвитку (виникнення / занепад словотвірних типів, семантичні та структурні зміни від початку й до сьогодні) тощо. Відповідь на ці та інші питання дасть змогу не тільки заглянути у корінь самого явища, а й допоможе розібратися у проблемах функціонування складнонульсуфіксальних прикметників на сучасному етапі. Адже всебічне вивчення будь-якого явища не можливе без знання його історії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним з перших на складнонульсуфіксальні ад'єктивні деривати звернув увагу В. В. Лопатін, котрий зазначав, що серед прикметників продуктивним типом є складення з нульовим суфіксом, другим компонентом яких є іменникова основа такої ж семантики, як мотивувальна основа простих прикметників на зразок безрукий, беззубий [8, с. 85]. Цю думку підтримала й О. А. Земська [7, с. 288–289]. У подальших дослідженнях прикметників-композитів явище нульової суфіксації розглядалося принагідно (І. С. Беркешук [1], А. А. Дем'янюк [3], О. М. Рудь [11], О. О. Жижома [6], Н. Г. Пирога [10], Н. В. Гаврилюк [2]). Значний внесок у вивченні композитів подібної структури зробили О. А. Олексенко та О. І. Мізіна [9], у праці яких складнонульсуфіксальні прикметники сучасної української мови стали окремим об'єктом дослідження. Однак у діахронному аспекті явище нульової суфіксації у поєднанні з основоскладанням розглядалося або принагідно, у контексті загального дослідження композитотворення [3], або взагалі залишалося поза увагою мовознавців. З огляду на це запропонована тема статті видається надзвичайно актуальною.

Мета статті – виявити активність вживання складнонультсуфіксальних прикметників у давньоукраїнській мові, встановити специфіку їх функціонування, дериваційні, структурно-семантичні та функціональні можливості.

Виклад основного матеріалу. В опрацьованих пам'ятках давньоукраїнської мови XI–XIII ст. виявлена відносно невелика кількість складнонультсуфіксальних ад'єктивних композитів. Залежно від частини мовної приналежності основ поділяємо їх на дві великі групи, у межах кожної з яких існують свої підгрупи.

Найчастіше у ролі другої основи композитів у давньоукраїнській мові виступав **іменник** (92% з виявлених похідних належать до цієї групи). Складні прикметники такої структури вказували на 'ознаку за властивостями того, що названо мотивувальним іменником' [9, с. 83]. У ролі першого компонента могли вживатися основи прикметника (34%), числівника (50%), займенника (1%) та дієприкметника (1%).

Складні прикметники з першою прикметниковою основою досить часто вказували на зовнішні ознаки людини чи тварини. О. І. Мізіна та О. А. Олексенко відносять їх до дериватів, що «означають форму та параметричні характеристики соматичного поняття в людини» [9, с. 91]. Як правило, у цьому випадку роль другої основи виконував іменник на позначення частин тіла: **велеокьи** (Срезн. I, 234) 'з великими очима', **голоусь** (СДРЯ II, 350) 'безвусий', **простоволось** (СДРЯ IX, 186) / **простовласьи** (185) 'з непокритою головою'. Наприклад: *X(c)ъ бе смагль лицемъ добръ брадою. а очима свѣте(л) а сесь мужъ голоусь. чернъ велми (СДРЯ II, 350), оже свѣренеть чюжегъ женъ повои с головы. или дцъри. авитса пр(о)стоволоса.с. грнъ старьк с соромъ (СДРЯ IX, 186).*

Ще одна група складних прикметників цього словотвірного типу вказувала на внутрішні характеристики особи і виражала загальне значення 'ставлення до людини'. Така семантика представлена емоційно позитивними прикметниками, котрі утворилися на основі сполучення «прикметник + іменник *сердце*»: **благосьрдыи** (СДРЯ I, 207) 'доброчердечний' ← благає серце, добросьрдь (СДРЯ III, 14) 'доброчердечний' ← добре серце, **лгосьрдыи** (Срезн. II, 64) 'незлопам'ятний'. Кієворуська культура, за словами К. О. Дубровіної, «формувався у творчому діалозі візантійського християнства та слов'янської міфології, вже тоді виявлялася тенденція, що трактує серце як орган розуміння, як центр, що зводить воедино думку, волю та віру» [4]. Уже після прийняття християнства серце починає розглядатися як орган, яким ми сприймаємо Бога і через який Бог спілкується з людиною. Ставши таким чином загальнохристиянським символом, серце починає виступати як показник моральності та духовності людини.

Такі філософські погляди не могли, безумовно, не відбитися і у мовній практиці давніх русичів. Яскравим прикладом цього є композити з другою основою **-сьрд-**. Похідні прикметники такої структури виражали позитивну оцінку людини, її дій, вчинків та вживалися для похвали, прославлення, звеличення особи: *Всеволодъ же блгосердь сын не хотъ. кровопролитъа* (1180 / 1425 ЛЛ, 217 зв.), *князь же Мьстиславъ бяше лгкосрьдъ* (6797 / XVI ГВЛ, 780).

Зрідка композити, утворені на основі прикметниково-іменникового сполучення, вказували на зовнішні ознаки предметів, зокрема **островьрхьи** (Срезн. II, 744) 'який має гострий верх'. Вони були мотивованими і належали, за класифікацією О. А. Олексенко та О. І. Мізіної, до «композитів, що означають особливості елементів будівель і споруд» [9, с. 112].

Дуже поширеним у пам'ятках XI–XIII ст. був композит **единочадыи** (Срезн. I, 815) 'єдина дитина у батьків', утворений поєднанням прикметникової основи **кдино-** у значенні 'один, єдиний' та іменника *чадо* 'дитина'. Наприклад: *ѣа хѣ сѣна бжѣа единочадаго ѿ оца* (1037–1050 / XV Лл. Сл., 199 б), *в тоє же время блговолѣ Бѣ поновлає мл(с)тъ свою ѿ насъ блгодатью единочадаго сѣна своего Г(с)а нашего Іс(с)а Х(с)а* (1199 / 1425 ЛЛ, 243 зв.), *яко кдиноччадаго ѿ оца* (1283 СС, 1 зв.). Це була церковнослов'янська форма названого композита, яка у давньоукраїнській мові поступово витісняється складносуфіксальним її варіантом.

Отже, складні прикметники описаної групи утворювалися за схемою: *основа прикметника + інтерфікс -о- (зрідка -е-) + основа конкретного іменника + нульовий суфікс*. Вони здебільшого характеризували зовнішні риси людини, пов'язані з описом її частин тіла, або передавали внутрішній стан особи, виражаючи загальне значення 'ставлення до людей'.

Першим компонентом складнонультсуфіксальних прикметників давньоукраїнської мови міг бути і числівник. Такі композити вказували на кількісні ознаки предметів (у широкому розумінні). Це могла бути:

1) власне кількість: **дъвобогъ** (СДРЯ III, 111), **дъвоухьи** (116), **двоногьи** (Срезн. I, 640), **четвероногьи** (1506), **четыриногьи** (1514), **шестокриль** (1589);

2) міра ознаки (вага, об'єм, довжина тощо): **двусаженьи** (Срезн. I, 648), **трикратьи** (Срезн. III, 997), **тысащкратьи** (1075), **дъвооунькьи** (СДРЯ III, 116).

Їхнє словотвірне значення можна передати формулами: 1) 'який має (складається з)': **двоногьи** (Срезн. I, 640) 'який має дві ноги'; 2) 'який є мірою': **дъвооунькьи** (СДРЯ III, 116) 'який є мірою в дві унції'.

Такі прикметники, як і складносуфіксальні, були мотивованими, мали в основному пряме значення – вказували на точну кількість чогонебудь у предметів, явищ тощо – і були стилістично нейтральними. Наприклад: на *вращение четвероногъ птица могуци* (912 / 1377 ПВЛ, 20 Р), *и песь родиса шестоногъ* (1065 / 1377 ПВЛ, 55 зв.), *скопа печерку малу, двусажену* (1051 / 1377 ПВЛ, 52 зв.), *овгъмъ оубо много нъка сътость. воды намъ. и до пьаньства вина двоухья чаша* (ГБ XIV, 99 в).

Однак у деяких композитів спостерігається розвиток метафоричного значення, що наперед зумовлено метафоризацією семантики кількісного числівника, котрий входить до їх складу. Зокрема, числівники *сто*, *тисяча* починають вказувати не стільки на точну кількість, скільки на приблизну, дуже велику, наприклад: **тысящкраты** (Срезн. III, 1075). Подібне явище спостерігаємо і з іншими числівниковими основами. Зокрема своєрідне переосмислення значення отримав і прикметник **четвероногий** (Срезн. III, 1506), який у пам'ятках XI–XIII ст. використовувався на позначення тварин, на відміну від плазунів, птахів тощо, дуже часто субстантивуючись: *на ѡвращение четвероногъ птица могуци* (912 / 1377 ПВЛ, 20 Р), *что лва злгы в четвероногих* (к. XII / XVII ДЗ, 419), *исполнь суцу четвероногих и всякого гада* (1106-1108 / 1495 ХД, 80). Цікаво, що таке значення зберігається і в сучасній українській мові 'який має чотири ноги' [12 XI, с. 368], а сам прикметник вживається як субстантивований синонім до тварин.

Складні адективи кількісної семантики утворювалися за схемою: *основа кількісного числівника + інтерфікс (-о-, -е-, -и-) + основа конкретного іменника + нульовий суфікс: дъвоухый* (СДРЯ III, 116), *двоногий* (Срезн. I, 640), *четвероногий* (Срезн. III, 1506), *четыриногий* (1514), *шестокриль* (1589), *шестоногъ* (1065 / 1425 ПВЛ, 61 зв.). Названі складносуфіксальні прикметники творилися, як бачимо, переважно від іменників назв частин тіла людини чи тварини. Однак подібна модель у давній руськоукраїнській мові ще не була остаточно закріплена, про що, зокрема, свідчить паралельне існування складносуфіксальних та складнонульсуфіксальних похідних, утворених від однієї твірної основи: *четвероногий* (Срезн. III, 1506) – **четвероножный** (1507), **шестокриль** – **шестокрильный** – **шестокрылатый** (1589).

Складнонульсуфіксальні прикметники з першим числівниковим компонентом так само, як складносуфіксальні, могли мати різні форми першої основи. Основа числівника *два* / *двъ* виступала у вигляді *дво-*, *двок-* та *двоу-*, наприклад: *дъвоухый* (СДРЯ III, 116), *двоуныхый* (116), *двоногий* (Срезн. I, 640), *двусаженный* (Срезн. I, 648). У числівника *четыре* / *четыри* спостерігається паралельне використання форми збірного числівника **четверо-** та кількісного з інтерфіксом *-и-* **четыри-**.

Зрідка у ролі першого компонента виступали порядкові числівники. У пам'ятках зафіксовано слово **първосвѣтъный** (СДРЯ IX, 367) 'той, від якого почалося світло'.

У складнонульсуфіксальних прикметників у ролі першої основи міг виступати збірний числівник *обок*, зокрема, **обоухый** (СДРЯ V, 519) 'який має два вушка (про предмет)', що сполучався з іменником на позначення частини тіла у прямому чи в цьому випадку переносному значенні. Наприклад: *по таковѣмъ же гла(с). къ игоуменуоу коутъникъ пришьдѣ. ѡ него млтвоу приимъ. и обиходить около братии. съ обоухоу чашею. и дасть комууждо въ чашю кождо вина* (УСт. XII/XIII, 198 зв.).

Серед займенникових основ найчастіше виступає **ино-**, що походить з праслов'янського *(j)inъ, яке первісно означало 'один', а згодом

розвило значення 'інший'. Давня семантика названого компонента збереглася тільки у ст.сл. *иночадѣ*, *инорогѣ* та рос. *инок*, *иноходѣ*, *иноходец* [5 II, с. 304]. У пам'ятках давньоруськоукраїнської мови виявлено прикметник, запозичення з церковнослов'янської мови – **иночадый** (СДРЯ IV, 160) 'який мав одну дитину': *иночадый снъ сын* (1283 ЄС, 2), *въ има иночадаго сна бжъа* (5 зв.), *како оубо можете вгровати. славоу отъ члвкъ прикмлюште. славы же аже отъ иночадаго не ищете* (Ізб. 1076, 33 зв.-34), *ако иночадый сынъ и ѡца видѣти не можетъ ни бжъ стъи сна ни англъ бжъа ни члвци англа* (ГА, 190 б).

Першою основою прикметників-комполитів у давньоукраїнській мові міг бути дієприкметник. Такі похідні виражали 'ознаку за зовнішніми анормативними анатомічними показниками' [9, с. 83]. Наприклад: **ломоносы** (СДРЯ IV, 427) 'який має зламаний ніс', *посла со своею ратью Володъслава Ломоносаго* (1273 / 1425 ЛІ, 289 зв.).

Отже, прикметники першої групи вказували на якісні та кількісні ознаки предметів, осіб тощо, названих іменниковою основою, і за структурою поділялися на чотири підгрупи залежно від частини мовної належності компонентів.

Досить рідкісними у пам'ятках XI–XIII ст. є випадки використання складнонульсуфіксальних прикметників з другою дієслівною основою (всього 8% з виявлених похідних утворено за цим словотвірним типом). Такі прикметники вказували на ознаку предмета чи особи за дією, названою другою дієслівною основою. У цій групі виділяємо дві підгрупи залежно від того, до якої частини мови належала перша основа:

1) займенник: **всьемогий** (СДРЯ II, 275) 'який може все'. Такі композити вказували на об'єкт дії, наприклад, *творъче всьемогий* (Мін. XI, 6-6 зв.), *Г(с)и Бѣ сильный и всьемогий своимъ словомъ вса созидае* (1276 / 1425 ЛІ, 291);

2) прислівник: **просторѣкъ** 'який розмовляє простою мовою', утворений на основі сполучення прислівника просто і дієслова *ректи*. Вказує на спосіб дії: *бѣ же се мужъ не книженъ. и оумомъ простѣ. и просторѣкъ* (1090 / 1425 ПВЛ, 77 зв.).

Словотвірні типи складнонульсуфіксальних прикметників з другим дієслівним компонентом були непродуктивними.

Висновки і пропозиції. Складнонульсуфіксальні прикметники функціонували вже в XI–XIII ст. і займали повноправне місце у граматичній, лексичній та словотвірній системах давньоукраїнської мови. Хоча їх кількість була відносно невелика, порівняно зі складносуфіксальними, однак уже в той час вони вирізнялися різноманітністю семантики та словотвірної структури. За формальними показниками ми поділяємо їх на дві групи, шість підгруп та вісім словотвірних моделей:

- 1) основа прикметника + інтерфікс *-о-* (рідше – *-е-*) + основа іменника + нульовий суфікс;
- 2) основа кількісного числівника + інтерфікс (*-о-*, *-е-*, *-и-*) + основа іменника + нульовий суфікс;
- 3) основа порядкового числівника + інтерфікс *-о-* + основа іменника + нульовий суфікс;
- 4) основа збірного числівника + + інтерфікс *-е-* + основа іменника + нульовий суфікс;
- 5) основа займенника + інтерфікс *-о-* + основа іменника + нульовий суфікс;

- 6) основа дієприкметника + інтерфікс -о- + основа іменника + нульовий суфікс;
 7) основа займенника + основа дієслова + нульовий суфікс;
 8) основа прислівника + основа дієслова + нульовий суфікс.

Дослідження складнонульсуфіксальних прикметників давньоукраїнської та староукраїнської (у перспективі) мови дозволить простежити шлях розвитку та визначити особливості такого способу словотвору в українській мові протягом усього періоду її розвитку.

Список літератури:

1. Беркещук І. Композитні утворення у складі ад'єктивів, мотивованих назвами частин тіла / І. Беркещук // Українознавчі студії. – Івано-Франківськ, 2005–2006. – № 6–7. – С. 82–87.
2. Гаврилюк Н. Оказіональні прикметники-композиції в поетичному словнику неокласиків (словотвірний аспект) / Н. Гаврилюк // Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії. – 2007. – Вип. 10. – С. 74–78.
3. Дем'янюк А. А. Композити в староукраїнській літературній мові кінця XVI–XVII ст.: структурно-семантичний і функціонально-стилістичний аспекти (на матеріалі поетичних текстів): дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Анжела Анатоліївна Дем'янюк; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, Інститут філології. – К., 2004.
4. Дубровіна К. О. «Філософія серця» в українській культурній традиції / К. О. Дубровіна [Електронний ресурс] // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури, 2006. – № 52. – Режим доступу: https://www.filosof.com.ua/Jornel/M_52/Dubrovina.htm
5. Етимологічний словник української мови: у 7 т. / редкол.: О. С. Мельничук (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 1982–2012. – Т. 1–5.
6. Жижома О. О. Індивідуально-авторські новотвори в поетичному дискурсі 80–90-х років XX століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук.: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Оксана Олександрівна Жижома; Донецький національний університет. – Донецьк, 2003. – 18 с.
7. Земская Е. А. Современный русский язык. Словообразование / Е. А. Земская. – Москва: Просвещение, 1973. – 304 с.
8. Лопатин В. В. Нулевая аффиксация в системе русского словообразования / В. В. Лопатин // Вопросы языкознания. – 1966. – № 1. – С. 76–87.
9. Олексенко О., Мізіна О. Структурно-семантичні та функціонально-стильові властивості нульсуфіксальних атрибутів: монографія / О. Олексенко, О. Мізіна. – Полтава – Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2014. – 232 с.
10. Пирого Н. Г. Зіставлення складних слів і словосполучень у сучасній українській мові / Н. Г. Пирого // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2002. – № 6. – С. 218–223.
11. Рудь О. М. Структура, семантика та функціонування складних прикметників в українській поетичній мові XX століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук.: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Ольга Миколаївна Рудь; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К., 2002. – 21 с.
12. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда; АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К.: Наукова думка, 1970–1980.

Список умовних скорочень джерел:

- ГА** – Книги временныхъ и образныхъ Георгия мниха // Истрин В. И. Хроника Георгия Амартола в древнем славянорусском переводе / В. И. Истрин. – Пг., 1920. – Т. 1. – 612 с.
- ГБ XIV** – Григорий Богослов. Собрание творений: в 2 т. / [пер. Моск. дух. акад.]. – Мн.: Харвест – М.: АСТ, 2000. – Т. 1: Слова. – 832 стр. – (Серия «Классическая философская мысль»). – ISBN 985-433-938-6.
- ГВЛ** – Галицько-Волинський літопис: Дослідження. Текст. Коментар / ред. М. Ф. Котляр; НАН України, Ін-т історії України. – К.: Наукова думка, 2002. – 400 с. : іл. – Бібліогр.: с. 363–369.
- ДЗ** – Моление Даниила Заточника: [подг. текста, пер. с древнер., примеч. Д. С. Лихачева] // Повести Древней Руси XI–XII веков / сост. Н. В. Поньрко. – Ленинград: Лениздат, 1983. – С. 414–425.
- ЄЄ** – Євсевієве Євангеліє 1283 року / підгот. Г. П. Арполенко [та ін.]; відп. ред. В. В. Німчук; НАН України, Ін-т укр. мови, Київ. славист. ун-т. – К.: КСУ, 2001. – 320 с. – (Пам'ятки української мови XIII ст.: серія канонічної літератури). – ISBN 966-7486-36-2.
- Ізб. 1076** – Изборник 1076 года: Тексты и исследования / изд. подгот. В. С. Гольщенко и др.; под ред. С. И. Коткова; Институт русского языка АН СССР. – М.: Наука, 1965. – 1091 с. : ил.
- Іл. Сл.** – Розов Н. Н. Синодальный список сочинений Иллариона – русского писателя XI в. / Н. Н. Розов // Slavia, časopis pro slovanskou filologii. – Praha, 1963. – Roč. XXXII. – S. 141–175.
- ІП** – Ипатьевская летопись. // Полное собрание русских летописей / Императ. Археогр. Коммисия. – Т. 2: Ипатьевская летопись. – 2-е изд. – СПб.: Типография М. А. Александрова, 1908. – XVI с. – 938 стлб. – 87 с.
- Мін. XI** – И. Х. Тот. Минея Дубровского. – Dissertationes slavicae. – Sectio linguistica. – Т. XVII. – Szeged, 1985. – С. 109–128.
- ПВЛ** – Повѣсть временныхъ лѣтъ // Полное собрание русских летописей / Постоянная Ист.-Археогр. Ком. АН СССР. – Т. 1: Лаврентьевская летопись. – 2-е изд. – Ленинград: Изд-во АН СССР, 1926–1928. – VIII с.
- СДРЯ** – Словарь древнерусского языка (XI–XIV вв.): в 10 т. / АН СССР, Ин-т рус. языка; [гл. ред. Р. И. Аванесов]. – М.: Русский язык, 1988–2012.
- Срезн.** – Срезневский И. И. Матеріали для словаря древне-русского языка по письменнымъ памятникамъ: у 3 т. / И. И. Срезневский. – СПб., 1893–1912.
- У. Ст.** – Д. С. Ищенко. Устав студийский по списку XII в. // Источники по истории русского языка. – М., 1976. – С. 121–130.
- ХД** – «Хождение» игумена Даниила // Памятники литературы Древней Руси: XII век / вст. ст. Д. С. Лихачева; сост. и общ. ред. Л. А. Дмитриева, Д. С. Лихачева; оформл. худ. В. Вагина. – М.: Худ. литература, 1980. – С. 25–115.

Коца Р.А.

Институт украинского языка
Национальной академии наук Украины

СЛОЖНОНОЛЬСУФФИКСАЛЬНЫЕ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫЕ В ДРЕВНЕУКРАИНСКОМ ЯЗЫКЕ

Аннотация

Статья посвящена исследованию сложнонольсуффиксальных прилагательных, обнаруженных в памятниках XI–XIII вв. Выделены основные структурные группы, подгруппы и модели такого типа композитов в зависимости от принадлежности компонентов к той или иной части речи. Установлено, что основы сложных прилагательных соединялись с помощью интерфикса -o-, реже – -e-, -и-. Большинство композитов подобной структуры указывали на внешние признаки лиц или предметов, имели прямое значение и были стилистически нейтральными.

Ключевые слова: сложнонольсуффиксальные прилагательные, композиты, древнеукраинский язык, словообразовательная структура, семантика.

Kotsa R.O.

Institute of Ukrainian Language
National Academy of Sciences of Ukraine

ADJECTIVAL COMPOSITES WITH ZERO SUFFIX IN OLD UKRAINIAN LANGUAGE

Summary

The article is devoted to the adjectival composites with zero suffix found in the monuments of the XI–XIIIth centuries. The main structural groups, subgroups and models of such composites depending on their formal structure and the components belonging to different parts of speech are determined. It was found that the basis of compound adjectives combined with the interfix -o-, less – -e- or -u-. Most of the composites of this structure indicated to the external signs of persons or objects, had direct significance and was stylistically neutral.

Keywords: adjectival composites with zero suffix, composite, Old Ukrainian language, word-formative structure, semantics.